

СТАТИСТИКА ИНДУСТРИЈЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О МЕТАПОДАЦИМА ЗА ИНДЕКС ПРОМЕТА У ИНДУСТРИЈИ ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

Bosna i Hercegovina

BHAS

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Сарајево, 2020. године

Издаје: Агенција за статистику Босне и Херцеговине,
Зелених беретки 26, Сарајево, Босна и Херцеговина

Телефон: +387 33 911 911

Факс: +387 33 220 622

Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba

Интернет страница: www.bhas.gov.ba

Одговара: в.д. директора Весна Ћужић

Припремили: Фахир Канлић, Радомир Мутабџија, Тања Миовчић

Лектура: Сњежана Бадњар

Припрема за штампу (ДТП): Лариса Хасанбеговић

ESS смјернице за SIMS	ИНДЕКС ПРОМЕТА У ИНДУСТРИЈИ (ИТИ)	
1.	Контакт	
1.1.	Надлежна институција	АГЕНЦИЈА ЗА СТАТИСТИКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор за пословне статистике - Одсјек за индустрију и грађевинарство
1.3.	Контакт лице	а) Фахир Канлић б) Радомир Мутабџија с) Тања Миовчић
1.4.	Функција контакт лица	а) Шеф одсјека за статистику индустрије и грађевинарства б) Виши стручни сарадник с) Виши стручни сарадник
1.5.	Контакт поштанска адреса	Зелених беретки 26, 71 000 - Сарајево
1.6.	Контакт e-mail адреса	fahir.kanlic@bhas.gov.ba , radomir.mutabdzija@bhas.gov.ba , tanja.miovcic@bhas.gov.ba
1.7.	Број телефона	+387 33 911 946; +387 33 911 993
1.8.	Број факса	+387 (33) 220 622
2.	Подаци о ажурирању метаподатака	
2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	29/09/2020
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	29/09/2020
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	29/09/2020
3.	Презентација статистике	
3.1.	Опис података	Израчунавају се подаци о индексу промета у индустрији, према економским подручјима и областима дјелатности у складу са Класификацијом дјелатности БиХ 2010 (у даљем тексту: КД БиХ 2010), према Главним Индустријским групама (ГИГ-овима), те за Индустрију укупно како за укупно, тако и за домаће и страно тржиште. Подаци су прикупљени на основу мјесечног истраживања о индустријском промету (М КПС ИНД-1). Подаци за БиХ се публикују на нивоу укупно индустрије, ГИГ-ова те укупно индустријски промет на домаћем и укупно на страном тржишту.
		- Класификације економских дјелатности БиХ (КД БиХ 2010) за предузећа и локалне јединице (у

3.2.	Класификацијски систем	<p>потпуности усклађен са свим нивоима NACE Rev.2).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Класификација производа по дјелатностима БиХ 2010. (КППД БиХ 2010), у потпуности усклађена са свим 6 –цифреним нивоима СРА 2008. - Детаљнија Номенклатура индустријских производа БиХ (Мјесечни НИП БиХ 2018) 8-цифреног нивоа идентична СРА 6- цифреном нивоу (КППД БИХ 2010) (СРА v.2.1), и садржи детаљније разраде на националним агрегатима изворне PRODCOM Листе 2010, ажуриране са ЕУ PRODCOM Листом 2018. - Главне индустријске групе - ГИГ (ЕУ MIGs 2009 у складу са дефиницијама из ЕУ Регулative 6/2007)
3.3	Покривеност сектора	<p>Обухват дјелатности: Индекс промета у индустрији обухвата предузећа и њихове дијелове са 20 или више запослених. Такође, укључује и поједине мале бизнисе, са 10 или више запослених, углавном у оквиру сљедећих подручја економских дјелатности (подручја В и С према КД БиХ 2010 (која је идентична NACE Rev. 2 класификацији), углавном везано за дјелатности принтања, пекарске дјелатности, итд. Обухваћене су и оне јединице (дијелови предузећа) које остварују индустријски промет, а које дјелују у склопу предузећа које је класификовано у дјелатности ван наведених подручја индустрије. Овај индекс се израчунава на основу вриједности реализованог промета и обухвата извјештајне јединице које представљају апроксимативно 90% додате вриједности на нивоу 3-цифре (ниво гране) дјелатности према КД БиХ 2010. Овим је покривено 1549 извјештајних јединица за БиХ у 2018. години колико је износио узорак одабраних извјештајних јединица док је тај број за 2019.годину укупно 1535 извјештајних једница.</p> <p>Обухват по величини: Ово истраживање обухвата сва предузећа, физичка или правна лица са 20 или више запослених (некада и са 10 или више запослених) у оквиру подручја В и С према КД БиХ 2010 (NACE Rev.2). Јединице су изабране у узорак користећи cut-off. Threshold је нижи за неке гране дјелатности (10 и више запослених) тамо гдје би обухват био мање од 90% у смислу пропорције додате вриједности на основу података добијених из годишњег истраживања за Структурне пословне статистике.</p>
		<p>Индекси се израчунавају агрегацијом података промета оствареног у референтном мјесецу. Он служи за мјерење мјесечних кретања промета индустријске производње коју реализују индустријска предузећа/индустријске локалне јединице на домаћем и на страном тржишту. Индекси промета у индустрији на домаћем тржишту служе за мјерење мјесечних кретања промета тј. продаје индустријских производа реализованих од стране индустријских предузећа и/или индустријских локалних јединица на територији Босне и Херцеговине, док с друге стране индекси промета у индустрији на страном тржишту мјеримо мјесечна кретања промета реализованог од стране индустријских предузећа и/или индустријских локалних јединица на страном тржишту тржишту, односно ван територије Босне и Херцеговине.</p> <p>За свако предузеће или локалну јединицу прикупљају се сљедеће информације за сваки</p>

3.4.	Статистички концепти и дефиниције	<p>референтни мјесец:</p> <ul style="list-style-type: none"> - укупни приходи од продаје (промет); - приход од продаје (промет) на домаћем тржишту; - приход од продаје (промет) на страном тржишту (извоз); <p>Конвенција о рачуноводству: Индустијски промет током референтног (календарског) мјесеца.</p> <p>Вриједност укупног индустријског промета, односно прихода од продаје, је фактурисана вриједност извјештавања локалних јединица за производе и услуге продате током референтног мјесеца. Он одговара тржишној вриједности роба и услуга које су продате и испоручене трећим странама на домаћем и на страном тржишту у извјештајном мјесецу. Вриједност прихода од продаје (промета) у индустрији укључује све трошкове транспорта и паковања као и порезе на фактурисане производе и услуге извјештајних јединица осим пореза на додату вриједност (ПДВ). Искључена су сва смањења цијена, попусти као и вриједност враћене робе. Сnižене цијене, попусти и бонуси одобрени клијентима накнадно (нпр. на крају године) такође су искључени.</p>
3.5.	Статистичка јединица	<p>Извјештајна јединица: Предузећа и локалне јединице</p> <p>Јединице посматрања су предузећа и локалне јединице које обављају индустријску производњу и врше продају произведених индустријских производа.</p>
3.6.	Статистичка популација	<p>Циљана популација обухвата све јединице посматрања, тј. сва активна предузећа и њихове локалне јединице из подручја В и С у складу с NACE Rev. 2 (КД БиХ 2010) и износи 5.817 активних предузећа и локалних јединица на основу података доступних из Статистичког пословног регистра БиХ, стање СПР-а 30.9.2018. године (напомена: предузетници нису укључени). Подручје В садржи 217 јединица, подручје С садржи 5.600 јединица. 4.600 предузећа су она са мање од 20 запослених у подручјима В и С по NACE Rev. 2., стање СПР-а 30.9.2018. године.</p> <p>Приближно 1.600 предузећа и КАУ су укључени у израчунавање ИТИ-а који се заснива на одабраном cut-off узорку гдје је праг 20 и више запослених лица, а у посебним случајевима и мања предузећа (с мање од 20 запослених лица), да би се испунио критеријум 90% додате вриједности на нивоу гране дјелатности. Узорак је израђен помоћу СПР у комбинацији с подацима из PRODCOM и SBS истраживања. Није укључен промет јединица смјештених ван територије Босне и Херцеговине.</p>
3.7.	Референтно географско подручје	<p>Цјелокупна територија БиХ (обухвата два ентитета - Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска) и Брчко дистрикт. Није укључен промет јединица смјештених ван територије Босне и Херцеговине.</p>

3.8.	Временска покривеност	Подаци о Индексима промета индустријске производње у БиХ производе се (по јединственој методологији) и објављују од јануара 2017. године у редовној мјесечној динамици. Обухваћена је мјесечна серија података од јануара 2010. године. Доступни су у облику изворних индекса, сезонски и календарски прилагођених те тренд индекса.
3.9.	Базни период	Базни период је просјек претходне године (просјек 2018. за израчунавање ИТИ-а у 2019. години). Индекси су објављени на претходну годину (chain индекси) и прерачунати су на заједнички базну годину (2015 = 100) ланчаним повезивањем. Изворне серије, сезонски прилагођене, календарски прилагођене и тренд индекси за посљедњих 13 мјесеци су објављени у одвојеним саопштењима (2015 = 100).
4.	Јединица мјере	Индекси и стопе промјене
5.	Референтни период	Референтни период је календарски мјесец.
6.	Институционални мандат	
6.1.	Правни акти и други споразуми	<ul style="list-style-type: none"> - Закон о статистици БиХ / Службени гласника БиХ БР. 26/04 и 42/04), као и закони о статистици статистичких институција у ентитетима. Агенција за статистику БиХ је одговорна за прикупљање података, обраду података и објављивање података на државном нивоу (на нивоу БиХ), као и за спровођење методологије у све три статистичке институције у БиХ на јединствен начин: - Вишегодишњи статистички програми за БиХ (2018 - 2020) и годишњи планови рада БиХ, - Стратегија развоја статистике у Босни и Херцеговини 2020. године, - Међународне препоруке и приручници (Eurostat, IMF, UN).
6.2.	Размјена података	<p>Размјена података између завода за статистику из ентитета (Републички Завод за статистику Републике Српске и Федерални Завод за статистику Федерације БиХ) и Агенције за статистику Босне и Херцеговине је регулисано Законом о статистици као и Споразумом о размјени података између све три статистичке институције:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подаци се шаљу вањским корисницима - државне институције у земљи што је регулисано Законом о статистици и другим законима који регулишу рад државних институција (нпр. Дирекција за економско планирање, Министарство финансија БиХ, Централна банка БиХ, итд.); - Статистичка канцеларија Европске уније (Eurostat); - Вањски корисници – међународне организације као што су Статистички одсјек UN-а (UNSD), Међународни Монетарни Фонд (IMF), Свјетска банка (WB), World Casting Metal Organization, а размјена се базира на њиховим захтјевима и / или потписаним споразумима; - Други корисници (студенти, академска заједница, индивидуални корисници итд. у складу са посебним процедурама прописаним од стране Агенције, те закљученим појединачним споразумима)
7.	Повјерљивост	

7.1.	Повјерљивост - политика	Повјерљивост статистичких података је уређена законом, а особље које спроводи статистичко истраживање има по истом правном основу обавезу заштите повјерљивости. Закон о статистици БиХ (Сл. гласник БИХ 26/04 и 42/04 - Поглавље XI - члан 23-29) утврђује принцип повјерљивости као један од главних принципа. Агенција за статистику БиХ дистрибуира статистике у складу са статистичким начелима Кодекса праксе европске статистике, а посебно са начелом статистичке повјерљивости.
7.2.	Повјерљивост – поступање са подацима	Документ под називом „Правилник о заштити статистичких података у Агенцији за статистику“ садржи процедуре које осигуравају тајност приликом прикупљања података, обраде и дисеминације - која укључује протоколе осигурања појединачних података којима је приступ допуштен, правила дефинисања повјерљивих ћелија у излазним табелама и процедуре откривања и спречавања накнадне објаве, као и приступ микро-подацима за потребе истраживања. Повјерљиви подаци се не објављују и минимални број јединица за које се подаци требају чувати у тајности у пракси је мање од три. У случају ITI ово правило није релевантно, јер су само индекси објављени.
8.	Политика објављивања	
8.1.	Календар објављивања	Календар објављивања статистичких издања се објављује унапријед за цијелу годину и садржи детаљне информације о свим публикацијама планираним за објаву. Крајем децембра сваке године БХАС објављује Календар објављивања са прецизним датумом и временом објаве статистика за наредну годину на веб- страницу (календар се објављује на веб- страници и у пдф формату). Рок за објаву ITI – је 30. у текућем мјесецу за претходни (референтни) мјесец (нпр. 30.04. за референтни мјесец март).
8.2.	Приступ календару објављивања	Календар објављивања за Статистичка саопштења за јавност у БиХ за 2019. је доступна на сљедећем линку: http://bhas.gov.ba/Calendar/?lang=sr
8.3.	Приступ корисника	Све публикације се објављују у складу са дефинисаним Календаром публикација на тачно утврђени дан, у 11 сати на веб- страници Агенције. Уколико ће објава саопштења каснити, поставља се обавјештење на веб- страници и утврђује нови датум/сатница објаве. Све публикације за кориснике су доступне у 4 језика, и то 3 локална језика и енглески језик. Корисници немају приступ новим подацима прије њихове званичне објаве на веб- страници Агенције, нити могу добити приступ подацима раније. Принцип да сви корисници имају једнак приступ статистичким подацима на непристрасној основи утврђен је у члану 8 став (2), тачка х, и члану 19 став (2) Закона о статистици БиХ и БХАС га у пракси досљедно спроводи.
9.	Учесталост дисеминације података	Индекс промета индустрије у БиХ се дисеминира на мјесечној основи.

10.	Доступност и разумљивост	
10.1.	Саопштења	Саопштења индекса промета у индустрији се објављују 30. у мјесецу за претходни мјесец, у складу са дефинисаним датумима објаве у Календару публикација, у 11 часова на веб- страници Агенције: http://bhas.gov.ba/Calendar/?lang=sr у пдф формату као и у папирној форми на захтјев. Објављују се сљедећа саопштења: - Индекс промета у индустрији у Босни и Херцеговини за мјесец ___ текуће године. http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2020/IND_04_2020_03_0_SR.pdf Индекси су представљени као изворни, календаски и сезонски прилагођени и тренд-циклус серије за БиХ за ниво укупне индустрије, ГИГ-ове и индекс промета за домаће тржиште и страно тржиште.
10.2.	Публикације	- БиХ у бројевима – дио „Индустрија“ http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2020/NUM_00_2019_TB_0_SR.pdf
10.3.	Он-лине база података	Он-лине база података у програму ексел доступна је на сљедећем линку: http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/VremenskeSerije/IND_02.xls
10.4.	Приступ микро подацима	Микро подаци се не дисеминирају и нису доступни корисницима.
10.5.	Друго	Подаци се достављају Еуростату који такође објављује податке за Босну и Херцеговину на својој веб- страници.
10.6.	Документација о методологији	Методолошка објашњења су доступна на крају сваког ИТИ саопштења које је доступно на веб- страници Агенције: http://bhas.gov.ba/Calendar/Category/18?lang=sr
10.7.	Документација о квалитету	Израда Извјештаја о квалитету је у току.
11.	Управљање квалитетом	
11.1.	Осигурање квалитета	БХАС слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у <i>Кодексу праксе европске статистике</i> (EU CoP) и имплементира смјернице дате у <i>Оквиру за осигурање квалитета Европског Статистичког Система</i> (QAF). Више, у вези осигурања квалитета, свих процедура које описују политику квалитета у БХАС-у се налази у документу: <i>Политика и механизми управљања квалитетом у БХАС-у</i> : http://bhas.gov.ba/Content/Read/92?title=Kvalitet
11.2.	Процјена квалитета	Значај ИТИ-а огледа се првенствено за домаће и међународне кориснике у смислу оцјене квалитета економије земље те служи за мјерење GDP-а у статистици националних рачуна (интерно). Подаци за ИТИ су резултат спровођења истраживања којег прати висока стопа одговора извјештајних јединица као и конзистентност података који се достављају кроз мјесечно истраживање. ИТИ се рачуна и објављује за БиХ те доставља у Еуростат у складу са препорученом међународном методологијом која се примијењује од стране све три статистичке институције у БиХ на хармонизован начин. Подаци се публикују редовно мјесечно, тачно и на исти датум и

		<p>доступни су корисницима. ITI је и међународно упоредив јер је произведен у складу са ЕУ и међународним концептима, дефиницијама и класификацијама. Такође, упоредив је и са временске дистанце и периодике објаве те је упоредив са другим истраживањима, првенствено са SBS, PRODCOM и националним рачунима.</p> <p>Тренутно се не израчунавају индикатори квалитета.</p>
12.	Релевантност	
12.1.	Корисничке потребе	<p>Кључни корисници података из статистичког истраживања су:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Међународни главни корисници: Eurostat, IMF, UN/UNECE, OECD, WB; – Домаћи главни корисници: Дирекција за економско планирање при Савјету министара БиХ, Спољнотрговинска комора БиХ, Централна банка БиХ, Министарство финансија, остали органи и институције владе; – Остали корисници: пословни субјекти-предузећа, удружења послодаваца, истраживачи и студенти, медији и опћа јавност; <p>Интерно се ови подаци користе у статистици националних рачуна за производњу бруто домаћег производа те за поређења и контроле у Структурним и Краткорочним пословним статистикама.</p>
12.2.	Задовољство корисника	<p>Агенција за статистику БиХ спроводи истраживање о задовољству корисника које је спроведено задњи пут у 2019. години. Укупно је позвано 118 корисника да одговоре на упитник, а 60 корисника је доставило одговор. Највише испитаника посјећује интернет страницу и повремено користи статистичке податке Агенције (40%) или седмично (15%), у исто вријеме нашу интернет страницу свакодневно посјећује 8,3% испитаника. Највећи број испитаника је заинтересован за статистичку област демографије (58,3%), затим статистику тржишта рада (55%) док је индустрије (26,7%). Извјештај о спроведеном истраживању је постављен на веб-страници Агенције и доступан је корисницима:</p> <p>http://www.bhas.gov.ba/Content/Read/92?title=Kvalitet</p> <p>Главне потребе корисника за подацима односе се на формат обавјештења веб- локације. Наиме, у сврху лакше манипулације подацима и њихове анализе, пдф формат саопштења за јавност није прикладан за потребе корисника и настоје се објавити и ексел табеле.</p> <p>Индекс промета у индустрији у БиХ представља значајан примарни извор података за велики дио надлежних органа који доносе одлуке за јавни и приватни сектор.</p> <p>Нпр.</p> <ul style="list-style-type: none"> - омогућава БиХ властима да се припреме за билатералне и мултилатералне преговоре у оквиру трговинских споразума, - представља важан извор информација за статистику биланса плаћања и националних рачуна, као и за економске студије, - помаже предузећима да спроведу истраживање тржишта и развију своју пословну стратегију.

12.3.	Комплетност података	Имајући у виду захтјева из EU STS Уредбе 1165/98 која се односи на ниво детаља за ITI, као и дужине временских серија, сви захтјеви су испуњени. Временске серије су доступне од јануара 2010. године на основу NACE Rev. 2 (КД БиХ 2010) класификације за Укупно индустрију, ГИГ-ове те подручја дјелатности, како за домаће тако и за страно тржиште.
13.	Тачност и поузданост процјене	
13.1.	Општа тачност процјене	С обзиром на врло високо стопу одговора, сса 98%, укупна тачност је веома добра. За све извјештајне јединице узете у узорак подаци морају бити попуњени прије компилирања података (прозивају се извјештајне јединице или посјећују, уколико и након прозивке није могуће добити податак врши се импутација). Искључивање малих предузећа не доводи до значајног биланса у серији.
13.2.	Грешка узорковања	Не постоји доступан податак нити је направљена процјена грешке узорковања јер ју је веома тешко израчунати. ITI резултати су израчунати примјеном cut-off узорка.
13.3.	Неузорачка грешка	Обухват за ову статистику се анализира на годишњем нивоу и на основу тих анализа прави се обухват за наредну годину. Није могуће квантификовати грешку обухвата јер се ради о узорку који није базиран на вјероватноћи (случајном узорковању). С обзиром на високу стопу одговора (приближно 98%), мали је број предузећа (углавном мала предузећа), сса 2% која не достављају одговоре (неодговор јединице). У случају неодговора јединице, користе се сљедеће методе импутације: на основу података из претходног мјесеца или на основу података о тренду промета најсличнијих јединица. У случају недоговора на поједине ставке из упитника, контактирају се извјештајне јединице путем телефона док се не добију одговори. Врше се провјере података примјеном логичких и математичких контрола приликом и након уноса података у апликацију. Узорак на великом броју малих предузећа (испод 20 запослених) није примјењен због великог оптерећења извјештајних јединица као и високих трошкова спровођења истраживања. Микро подаци се аутоматски провјеравају током уноса података у IT апликацију с примјеном нумеричке и логичке текуће контроле, као и поређење података са подацима из претходног мјесеца. За свако предузеће подаци се пореде са подацима претходног мјесеца и истог мјесеца претходне године да би се пронашла могућа одступања. За територију ентитета, подаци су под контролом ентитетских завода за статистику, а за подручје Брчко дистрикта, контрола је изведена од стране Агенције за статистику БиХ. За агрегиране податке, провјера се обавља од стране различитих лица, прво лица која су директно укључена у израчун индекса, а затим појединачно од стране лица која су одговорна за ITI. Велики број табела се припрема у екселу сваки мјесец да би се провјерили подаци за сваки ентитет, а затим се врши провјера података за ниво БиХ.
14.	Правовременост и тачност објаве	
		Прикупљање података се врши у мјесечној фреквенцији. Извјештајне јединице имају рок 15. у

14.1.	Правовременост	мјесецу да доставе податаке за претходни (референтни) мјесец. Евентуално, још два дана имају на располагању за поновни позив јединица које нису доставиле податке, да би се добили подаци од свих извјештајних јединица. Рок за објаву података је Т + 30 дана (за ниво БиХ) за прелиминарне резултате. Прелиминарни резултати постају коначни даном објављивања саопштења за наредни мјесец.
14.2.	Тачност објаве	Нема одступања између најављеног и стварног датума објаве (према Календару објављивања). Свих 12 саопштења мјесечног истраживања кретања промета у индустрији су објављени на дан објаве предвиђен Календаром публикација.
15.	Усклађеност и упоредивост	
15.1.	Упоредивост - географска	С обзиром да се ИТИ резултати објављују у складу са ЕУ STS Регулацивом 1165/1998, резултати су упоредиви са другим земљама (прије свега ЕУ), које примјењују ову регулативу, методологију и одговарајуће класификације.
15.2.	Упоредивост - временска	Индекс промета у индустрији за БиХ се израчунава и објављује од јануара 2017. године у мјесечној периодици користећи NACE Rev.2 класификацију на укупном нивоу индустрије и ГИГ-ова, те нивоа укупно домаће и укупно страног тржишта. У 2019. години све ИТИ серије које су израчунате на базну 2010. годину (2010=100), прерачунате су на нову базну 2015. годину (2015=100) да би се осигурала упоредивост.
15.3.	Усклађеност – кроз домене	Конзистентност са годишњим индикаторима индустријског промета је осигурана са: - Годишњим истраживањем PRODCOM-а у којем су прикупљени подаци из већег броја извјештајних јединица (cut-off узорак извјештајних јединица - предузећа и КАУ са најмање 10 запослених лица), помоћу НИП БиХ/PRODCOM класификације која се сваке године ажурира са важећом PRODCOM Листом. Тренутно, НИП БиХ/PRODCOM 2018 користи ЕУ PRODCOM Листу 2018. Подаци о мјесечном промету индустрије конзистентни су са резултатима PRODCOM истраживања (варијабла Вриједност продатих производа и услуга). - Резултатима SBS истраживања. SBS подаци се користе за поређење резултата на годишњем нивоу и израчун структуре пондера за ниво гране, области, подручја и ГИГ-ова према NACE Rev.2. (КД БиХ 2010). Конзистентност ИТИ података се провјерава сваке године са подацима SBS и PRODCOM истраживања.
15.4	Усклађеност – интерна	Апроксимативно је могуће упоређивати податке овог истраживања и са подацима из статистику Националних рачуна и у већини случајева подаци су конзистентни. За израчунавање БиХ ИТИ-а користи се Ласперов индекс годишње повезан путем <i>chain-linking</i> . Виши нивои ИТИ-а су годишње повезани коришћењем годишњег преклапања тј. годишњег просјека године t-1. ИТИ се рачуна <i>chain-linking</i> методом за нивое разреда, гране, области, подручја дјелатности као и за ниво главних индустријских група (ГИГ), као и укупни ниво NACE Rev.2 Класификације (КД БиХ 2010), за ниво укупног тржишта те домаћег и страног. Десезонирани ИТИ подаци за БиХ су добијени коришћењем TRAMO-SEATS методе која се заснива

		на ARIMA моделу коришћењем JDEMETRA+ software-a. Сезонским и календарским прилагођавањем су добијене вриједности за ниво укупне индустрије, подручја и ГИГ-ове, како за укупно, тако и за домаће и страно тржиште, који су кохерентни са подацима из изворне (брuto) серије.
16.	Трошкови и оптерећење	Тренутно, подаци о промету у индустрији који се користе за израчунавање ИТ-е прикупљени су помоћу папирних упитника што захтијева много новца и људских ресурса. Подаци се прикупљају у три статистичке институције и то Федерални завод за статистику ФБиХ за територију Федерације Босне и Херцеговине, Завод за статистику Републике Српске за подручје Републике Српске и Агенција за статистику БиХ за Брчко дистрикт. Приближно 23 лица су пуно радно вријеме укључена у процес прикупљања и обраде података, те компилације података на годишњем нивоу. Додатно, један ИТ стручњак по институцији одговоран је за развој и одржавање ИТ апликације (30% свог радног времена). Све три статистичке институције имају врло високе трошкове штампања упитника, поштанске и телефонске трошкове. Оптерећеност одговора није велика, око 25 минута за испуњавање упитника по испитанику.
17.	Ревизија података	
17.1.	Ревизија података - политика	Не постоји јасно дефинисана политика ревизије изузев у случају грешке када се ревидирани подаци означавају "ревидирани/кориговани податак", када се даје и објашњење свим корисницима о разлогу ревизије/корекције података. То је објављено у службеном саопштењу, као и на веб- страници Агенције. Након публикаовања коригованих података на веб -страници Агенције, ови подаци се такође шаљу Еуростату.
17.2.	Ревизија података – пракса	Обично, велика ревизија се обавља на начин да се представници три статистичке институције морају заједно расправити и договорити о новим предложеним статистичким стандардима/методологијама који ће захтијевати ревизију података. Главне промјене у методологији, промјена базне године и слично објављују се на интернетским страницама Агенције и ентитетских завода за статистику. Све промјене методологије темељно су објашњене у саопштењу у рубрици Методолошка објашњења. Ревизија података која настаје објавом десезонираних података на подацима (индексима) прошлих мјесеци се не објашњава корисницима осим у Методолошком објашњењу ИТ саопштења. Ове напомене садрже опис примијењених метода десезонирања (обим ревизије података који су настали примјеном десезонирања се не мјери). Ревизије/корекције података у саопштењу које настану због грешака се објављују аутоматски објавом ревидираног/коригованог саопштења са напоменом и објашњењем корисницима шта је разлог ревизије/корекције. Ревидирани/кориговани подаци се такође шаљу Еуростату истог дана када су ревидирани/кориговани подаци публиковани на веб -страници Агенције. Сваки мјесец се објављују ИТ подаци за претходни (референтни) мјесец као прелиминарни са назначеном

		напоменом да код објаве ITI података за наредни мјесец, прелиминарни ITI подаци претходног мјесеца постају коначни. ITI се стандардно објављује 30. у мјесецу, изузев у случају када 30. пада у нерадне дане или дане викенда. У том случају ITI подаци се објављују први наредни радни дан што је дефинисано у Календару публикација.
18.	Статистичка обрада	
18.1.	Извор података	Мјесечно статистичко истраживање: Мјесечно истраживање о производњи у индустрији (М КПС ИНД-1) је главни извор података за ITI израчунавање, која се спроводи на традиционалан начин слањем папирних упитника на терен путем поште. Истраживање обухвата око 90% укупне додате вриједности индустрије на 3- цифреном нивоу NACE Rev. 2 (КД БиХ 2010).
18.2.	Учесталост прикупљања података	Учесталост прикупљања података је мјесечна, са роковима до 15. текућег мјесеца за предходни референтни мјесец током 2019. године.
18.3.	Прикупљање података	ITI подаци за БиХ се прикупљају кроз статистичко истраживање М КПС ИНД-1 које се спроводи поштанским путем, коришћењем папирних упитника. Подаци се прикупљају путем кантоналних, односно регионалних канцеларија ентитета за ниво ентитета и од стране Експозитуре Брчко дистрикта за територију Брчко дистрикта која је у надлежности Агенције за статистику БиХ.
18.4.	Валидација података	Ентитетски Заводи за статистику врше унос и валидацију података за територије ентитета, а за територију Брчко дистрикта то обавља БХАС. Ентитетски заводи достављају Агенцији, у за то прописаним и усклађеним формама, све податке неопходне за компилацију ITI-а за ниво БиХ. Примјењују се <i>cross-checking</i> контроле над подацима, уочени "сумњиви" подаци се провјеравају и враћају ентитетским заводима на провјеру. Ентитетски заводи поновно врше контролу података, а уколико је неопходно врше поновну прозивку извјештајних јединица телефоном или посјећују извјештајне јединице. Ово је устаљена пракса већ дуже времена што омогућава одјељењима индустрије добијање квалитетних и провјерених података. Валидација обраде података се врши кроз примјену процедура за аутоматску контролу података, третман и валидацију сваки мјесец. Процес валидације обухвата: међупровјеру (<i>cross cutting</i>), провјеру са претходним подацима итд. Након тога врши се израчунавање индекса који се такође провјерава и валидира. Све провјере се врше кроз веб -апликацију за Индустрију. За потребе Еуростата креиран је формат који задовољава структуру формата за доставу података. За доставу података Еуростату, формат фајл развијен је у IT апликацији. Еуростат фајл је развијен као ексел фајл, као што је предвиђено GESMES/TS водичем за кориснике.
18.5.	Компилација података	ITI за БиХ је Ласперов ланчани индекс који се добија коришћењем годишњег преклапања (<i>annual overlap</i>). Просјек претходне године се користи као ланчани и базни период. Као пондери за израчун ITI-а користе се учешћа вриједности <i>turnovera</i> (продаје – <i>sales</i>) из SBS истраживања, али и PRODCOM истраживања с циљем провјере конзистентности података. Ланчано повезивање се врши по нивоима агрегирања, и то: разред, грана, област, подручје, ГИГ-ови и укупно Индустрија

		<p>према NACE Rev.2 класификацији (КД БиХ 2010), како за укупно тако и за домаће и страно тржиште. Подаци о промету (за домаће и страно тржиште) се агрегирају са нивоа разреда на ниво гране за коју се израчунава ИТИ као први индекс (за домаће и страно тржиште), затим се ИТИ индекси већих нивоа агрегирања (области) рачунају множењем индекса грана са одговарајућим пондерима (учешћем вриједности промета сваке гране у припадајућој области), како за домаће тако и за страно тржиште, и тако редом за ниво подручја, ГИГ-а и укупно домаћег и страног тржишта. За укупно тржиште, по свим нивоима агрегирања, ИТИ се рачуна множењем ИТИ индекса домаћег и ИТИ индекса страног тржишта са припадајућим пондерима (учешћем ових тржишта у укупном тржишту). Индекси за ГИГ-ове се рачунају на исти начин. Структура (пондери) вриједности промета за 2018. годину израчуната је коришћењем посљедњих расположивих SBS података и коригована расположивим PRODCOM резултатима. Структура за домаће и страно тржиште добија се из података PRODCOM истраживања.</p>
18.6.	Прилагођавање	<p>Врши се сезонско и календарско прилагођавање изворних индекса коришћењем JDemetra+ software-а, верзија 2.2. и TRAMO-SEATS методе (регресиона метода) засноване на ARIMA моделима, а објављују се индекси као изворни/неприлагођени, те индекси подешени за сезони, календарски утицај и тренд. Директна метода се користи у ентитетским статистичким заводима, а за ниво БиХ, користе се прилагођени индекси од ентитета и множе са фиксним пондерима (учешћем сваког ентитета у БиХ за поједини ниво агрегирања) током пет година.</p>
19.	Коментар	Нема коментара.